๚ นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส๚

สุตฺตนฺตปิฏเก

ทีฆนิกาเย

สีลกฺขนฺธวคฺคสุตฺต

สํคายนสฺส ปุจฺฉา วิสฺสชฺชนา

ปุจฺฉา – ปฐมมหาธมฺมสํคีติกาเล อาวุโส ธมฺมสํคาหกา มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา ปฐมํ วินยํ สํคายิตฺวา ตทนนฺตรํ กํ นาม ปาวจนํ สํคายึสุ๚

วิสฺสชฺชนา – ปฐมมหาธมฺมสํคีติยํ ภนฺเต ธมฺมสํคาหกา มหากสฺสปาทโย มหาเถรวรา ปฐมํ วินยํ สํคายิตฺวา ตทนนฺตรํ ธมฺมํ สํคายึสุ๚

ปุจฺฉา – ธโมฺม นาม อาวุโส สุตฺตนฺตาภิธมฺมวเสน ทุวิโธ, ตตฺถ กตรํ ธมฺมํ ปฐมํ สํคายึสุ๚

วิสฺสชฺชนา – ทุวีสุ ภนฺเต ธเมฺมสุ สุตฺตนฺตาภิธมฺมปิฏเกสุ ปฐมํ สุตฺตนฺตํ ปิฏกํ ธมฺมํ สํคายึสุ๚

ปุจฺฉา – สุตฺตนฺตปิฏเก ปิ อาวุโส ทีฆมชฺฌิมสํยุตฺตองฺคุตฺตรขุทฺทกนิกายวเสน ปญฺจ นิกายา, เตสุ ปฐมํ กตรํ นิกายํ สํคายึสุ๚

วิสฺสชฺชนา – ปญฺจสุ ภนฺเต นิกาเยสุ ปฐมํ ทีฆนิกายํ สํคายึสุ๚

ปุจฺฉา – ทีฆนิกาเยปิ อาวุโส ตโย วคฺคา จตุตฺตึสา จ สุตฺตานิ, เตสุ กตรํ วคฺคํ กตรญฺจ สุตฺตํ ปฐมํ สํคายึสุ๚

วิสฺสชฺชนา – ทีฆนิกาเยปิ ภนฺเต ตีสุ วเคฺคสุ ปฐมํ สีลกฺขนฺธวคฺคํ, จตุตฺตึสติยา จ สุเตฺตสุ ปฐมํ พฺรหฺมชาลสุตฺตํ สํคายึสุ๚

พฺรหฺมชาลสุตฺต

ปุจฺฉา – สาธุ สาธุ อาวุโส มยมฺปิ ทานิ ตโตเยว ปฏฺฐาย สํคายิตุํ ปุพฺพกิจฺจานิ สมารภาม…, เตนาวุโส ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุเทฺธน พฺรหฺมชาลสุตฺตํ กตฺถ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อนฺตรา จ ภเนฺต ราชคหํ อนฺตรา จ นาฬนฺทํ อมฺพลฏฺฐิกายํ ราชาคารเก ภาสิตํฯ

ปุจฺฉา – กํ อาวุโส อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สุปฺปิยญฺจ ภเนฺต ปริพฺพาชกํ พฺรหฺมทตฺตญฺจ มาณวํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

ปุจฺฉา – กิสฺมิํ อาวุโส วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – วณฺณาวเณฺณ ภเนฺต, สุปฺปิโย หิ ภเนฺต อเนกปริยาเยน พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ ธมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ สงฺฆสฺส อวณฺณํ ภาสติ, สุปฺปิยสฺส ปน ปริพฺพาชกสฺส อเนฺตวาสี พฺรหฺมทโตฺต มาณโว อเนกปริยาเยน พุทฺธสฺส วณฺณํ ภาสติ ธมฺมสฺส วณฺณํ ภาสติ สงฺฆสฺส วณฺณํ ภาสติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

อนุสเนฺธ

ปุจฺฉา – กติ อาวุโส ตตฺถ อนุสนฺธโยฯ

วิสฺสชฺชนา – ตโย ภเนฺต ตตฺถ อนุสนฺธโย, เอโก อวณฺณานุสนฺธิ, เทฺว วณฺณานุสนฺธิโยฯ

ปฐม อนุสเนฺธ

ปุจฺฉา – ตตฺถาวุโส ปฐเม อนุสนฺธิมฺหิ กถํ ภควตา ภาสิตํ, ตํ สํเขปโต กเถหิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปฐเม ภเนฺต อนุสนฺธิมฺหิ อวเณฺณ มโนปโทสํ นิวาเรตฺวา, ตตฺถ จ อาทีนวํ ทเสฺสตฺวา, ตตฺถ ปฏิปชฺชิตพฺพากาโร ภควตา ภาสิโตฯ

มมํ วา ภิกฺขเว ปเร อวณฺณํ ภาเสยฺยุํ, ธมฺมสฺส วา อวณฺณํ ภาเสยฺยุํ สงฺฆสฺส วา อวณฺณํ ภาเสยฺยุํ, ตตฺร ตุเมฺหหิ น อาฆาโต อปฺปจฺจโย น เจตโส อนภิรทฺธิ กรณียา…

ทุติย อนุสเนฺธ

ปุจฺฉา – สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข ภควา อตฺตนา ปรมุกฺกํ สาคตขนฺตีคุณสมนฺนาคโต อตฺตโน สาวกภูเต อเมฺหปิ ตตฺถ สมาทาเปสิ, อตฺตนา จ โลกธเมฺมสุ อนิญฺชนสภาโว อมฺหากมฺปิ ตถตฺตาย โอวาทมทาสิ, ทุติเยปนาวุโส อนุสนฺธิมฺหิ กถํ ภควตา ภาสิตํ, ตมฺปิ สํเขปโต ปกาเสหิฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุติเย ปน ภเนฺต อนุสนฺธิมฺหิ วเณฺณ เจตโส อุปฺปิลาวิตตฺตํ นิเสเธตฺวา, ตตฺถ จ อาทีนวํ ทเสฺสตฺวา, ตตฺถ จ ปฏิปชฺชนาการํ ทเสฺสตฺวา, ปุถุชฺชนสฺส วณฺณภูมิภูตานิ ตีณิ สีลานิ วิตฺถารโต ภควตา ภาสิตานิฯ

มมํ วา ภิกฺขเว ปเร วณฺณํ ภาเสยฺยุํ, ธมฺมสฺส วา วณฺณํ ภาเสยฺยุํ, สงฺฆสฺส วา วณฺณํ ภาเสยฺยุํ, ตตฺร ตุเมฺหหิ น อานโนฺท น โสมนสฺสํ น เจตโส อภิรทฺธิ กรณียา –

ตติย อนุสเนฺธ

ปุจฺฉา – สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข ภควา อตฺตนา ปรมุกฺกํสคตสุปริสุทฺธสีลสมนฺนาคโต, ตํ อตฺตโน สุปริสุทฺธสีลํ ทเสฺสตฺวา ปเรปิ ตตฺถ นิโยเชสิ, ตติเย ปนาวุโส อนุสนฺธิมฺหิ กถํ ภควตา ภาสิตํ, ตํ สํเขปโต ปกาเสหิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตติเย ปน ภเนฺต อนุสนฺธิมฺหิ ทฺวาสฏฺฐิ ทิฏฺฐิโย สพฺพญฺญุต ญาเณน วิตฺถารโต วิภชิตฺวา, ตาสญฺจ ฉ ผสฺสายตนปทฏฺฐานภาวํ วิภาเวตฺวา, มิจฺฉาทิฏฺฐิคติกาธิฏฺฐานญฺจ วฏฺฏํ กเถตฺวา, ยุตฺตโยคภิกฺขุอธิฏฺฐานญฺจ วิวฏฺฏํ กเถตฺวา, มิจฺฉาทิฏฺฐิคติกสฺส เทสนาชาลโต อวิมุตฺตภาวํ เทสนาชาลโต วิมุตฺตสฺส นตฺถิกภาวญฺจ วิภาเวตฺวา, อตฺตโน จ กตฺถจิ อปริยาปนฺนภาวํ ทเสฺสตฺวา, อุปาทิเสสนิพฺพานธาตุํ ปาเปตฺวา เทสนา ภควตา นิฏฺฐาปิตาฯ

อุจฺฉินฺนภาวเนตฺติโก ภิกฺขเว ตถาคตสฺส กาโย ติฏฺฐติ, ยาวสฺส กาโย ฐสฺสติ ตาว นํ ทกฺขนฺติ เทวมนุสฺสา, กายสฺส เภทา อุทฺธํ ชีวิตปริยาทานา น นํ ทกฺขนฺติ เทวมนุสฺสาฯ

สุตฺตนิเทสนา

ปุจฺฉา – สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข ภควา อตฺตนา ทฺวาสฏฺฐิ ทิฏฺฐิโย จ ฉ ผสฺสายตนานิ จ ทฺวาทส ปฏิจฺจสมุปฺปาทงฺคานิ จ สพฺพโส ปริชานิตฺวา เตสํ ปริชานนตฺถาย ปเรสมฺปิ ตถตฺตาย ธมฺมํ ปกาเสติ, สุตฺตญฺจ นาม อาวุโส จตุนฺนํ สุตฺตนิเกฺขปานํ อญฺญตรวเสเนว นิกฺขิตฺตํ, ตสฺมา เตสุ อิทํ สุตฺตํ กตเรน สุตฺตนิเกฺขเปน ภควตา นิกฺขิตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – จตูสุ ภเนฺต สุตฺตนิเกฺขเปสุ อฏฺฐุปฺปตฺตินิเกฺขปน อิทํ สุตฺตํ นิกฺขิตฺตํฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภเนฺต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภเนฺต อาภตํฯ

ปุจฺฉา – อตฺถิ นุ โข อาวุโส เอตฺถ โกจิ วิรทฺธโทสา, เยน ปจฺฉิมา ชนา มิจฺฉาอตฺถํ คเณฺหยฺยุํฯ

วิสฺสชฺชนา – นตฺถิ ภเนฺตฯ

สามญฺญผลสุตฺต

ปุจฺฉา – เตนาวุโส ภควตา...เป.... สมฺมาสมฺพุเทฺธน สามญฺญผลสุตฺตํ กตฺถ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต ชีวกสฺส โกมารภจฺจสฺส อมฺพวเน ภาสิตํฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส สทฺธึ ภควตา ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – รญฺญา ภนฺเต มาคเธน อชาตสตฺตุนา เวเทหิปุตฺเตน สทฺธึ ภาสิตํฯ

ปุจฺฉา – ตํ ปนาวุโส สุตฺตํ จตุนฺนํ สุตฺตนิเกฺขปานํ กตเรน สุตฺตนิเกฺขเปน ภควตา นิกฺขิตฺตํฯ

วิสฺสชฺชนา – จตุนฺนํ ภนฺเต สุตฺตนิเกฺขปานํ ปุจฺฉาวสิเกน สุตฺตนิเกฺขเปน นิกฺขิตํ ภควตาฯ

อชาตสตฺตุ

ปุจฺฉา – สา ปนาวุโส ปุจฺฉา เกนากาเรน สมุปฺปนฺนาฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชา ภนฺเต มาคโธ อชาสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต ตทหุโปสเถ ปนฺนรเส โกมุทิยา จาตุมาสินิยา ปุณฺณาย ปุณฺณมาย รตฺติยา เยน ภควา เตนุปสํกมิ, อุปสํกมิตฺวา ภควนฺตํ ทิเฏฺฐว ธเมฺม สํทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุจฺฉิ, เอวํ โข สา ภนฺเต ปุจฺฉา อุปฺปนฺนาฯ

รมฺมณียา วต โภ โทสินา รตฺติ, อภิรูปา วต โภ โทสินา รตฺติ, ทสฺสนียา วต โภ โทสินา รตฺติ, ปาสาทิกา วต โภ โทสินา รตฺติ, ลกฺขญฺญา วต โภ โทสินา รตฺติ....

กํ นุขฺวชฺช สมณํ วา พฺราหฺมณํ วา ปยิรุปาเสยฺยาม....

ยํ โน ปยิรุปสโต จิตฺตํ ปสีเทยฺย....

ฉราชีวก

ตฺวํ ปน สมฺม ชีวก กึ ตุณฺหีสิ –

อยํ เทว อมฺหากํ ภควา อรหํ สมฺมาสมฺพุโทฺธ อมฺหากํ อมฺพวเน วิหรติฯ

ตํ โข ปน ภควนฺตํ เอวํ กลฺยาโณ กิตฺติสโทฺท อพฺภุคฺคโต ‘‘อิติปิ โส ภควา อรหํ สมฺมาสมฺพุโทฺธ วิชฺชาจรณสมฺปโนฺน สุคโต โลกวิทู อนุตฺตโรปุริสทมฺมสารถิ สตฺถาเทวมนุสฺสานํ พุโทฺธ ภควา’’ติฯ

ตํ เทโว ภควนฺตํ ปยิรุปาสตุ, อเปฺปวนาม เทวสฺส ภควนฺตํ ปยิรุปาสโต จิตฺตํ ปสีเทยฺยฯ

เตน หิ สมฺม ชีวก หตฺถิยานานิ กปฺปาเปหิฯ

กปฺปิตานิ โข เต เทว หตฺถิยานานิ, ยสฺส ทานิ กาลํ มญฺญสิฯ

อชาตสตฺตุ

กิจฺจิ มํ สมฺม ชีวก น วเญฺจสิ, กจฺจิ มํ สมฺม ชีวก น ปลเมฺภสิ....

มา ภายิ มหาราช, มา ภายิ มหาราช....

น ตํ เทว วเญฺจมิ, น ตํ เทว ปลมฺภามิ....

อชาตสตฺต

เอโส มหาราช ภควา, เอโส มหาราช ภควา มชฺฌิมํ ถมฺภํ นิสฺสาย ปุรตฺถาภิมุโข นิสิโนฺน ปุรกฺขโต ภิกฺขุสงฺฆสฺส....

อิมินา เม อุปสเมน อุทยภโทฺท กุมาโร สมนฺนาคโต โหตุ...

อคมา โข ตฺวํ มหาราช ยถา เปมํฯ

ปุเจฺฉยฺยามหํ ภเนฺต ภควนฺตํ กิญฺจิเทว เทสํ สเจ เม ภควา โอกาสํ กโรติ ปญฺหสฺส เวยฺยากรณายฯ

ปุจฺฉ มหาราช ยทากงฺขสิฯ

ยถา นุ โข อิมานิ ภเนฺต ปุถุสิปฺปายตนานิ, เสยฺยถิทํ, หตฺถาโรหา อสฺสาโรหา รถิกา ธนุคฺคหา เจลกา จลกา ปิณฺฑทายกา (เปยฺยาล) คณกา มุทฺทิกา, อญฺญานิปิ เอวํ คติกานิ ปุถุสิปฺปายตนานิ, เต เตน สิเปฺปน สนฺทิฏฺฐิกํ สิปฺปผลํ ชีวนฺติ, เต เตน อตฺตานํ สุเขนฺติ ปีเณนฺติ, มาตาปิตโร สุเขนฺติ, ปีเณนฺติ, ปุตฺตทารํ สุเขนฺติ ปีเณนฺติ, มิตฺตามเจฺจ สุเขนฺติ ปีเณนฺติ สมณพฺราหฺมเณสุ อุทฺธคฺคิกํ ทกฺขิณํ ปติฏฺฐเปนฺติ โสวคฺคิกํ สุขวิปากํ สคฺคสํวตฺตนิกํ, สกฺกา นุ โข ภเนฺต เอวเมว ทิเฏฺฐว ธเมฺม สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปญฺญเปตุํฯ

ปุจฺฉา – ตทา อาวุโส กถํ ภควตา ราชา อชาตสตฺตุ เวเทหิ ปุโตฺต ปฏิปุจฺฉิโต กถญฺจ เตน ภควโต อาโรจิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ‘‘อภิชานาสิ โน ตฺวํ มหาราช อิมํ ปญฺหํ อเญฺญ สมณพฺราหฺมเณ ปุจฺฉิตาติ, อภิชานามหํ ภเนฺต อเญฺญ สมณพฺราหฺมเณ ปุจฺฉิตาติ, ยถากถํ ปน เต มหาราช พฺยากริํสุ, สเจ เต อครุ, ภาสสฺสูติ น โข เม ภเนฺต ครุ, ยตฺถสฺส ภควา นิสิโนฺน ภวนฺตรูโป วาติ, เตนหิ มหาราช ภาสสฺสู’’ติ, เอวํ โข ภเนฺต ตทา ภควตา ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิ ปุโตฺต ปฏิปุจฺฉิโต, เอวํ โข ภเนฺต เตน ตทา ภควโต อาโรจิตํฯ

ปูรณกสฺสป อยูวาท

ปุจฺฉา – กถญฺจาวุโส ปูรณกสฺสปสฺส สนฺติเก ปุจฺฉาวิสฺสชฺชนา อโหสิฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกมิทํ ภนฺเต สมยํ ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุตฺโต เยน ปูรโณ กสฺสโป เตนุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา ปูรณํ กสฺสปํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุจฺฉิ, อถ โข ภนฺเต ปูรโณ กสฺสโป กโรโต โข มหาราช การยโต, ฉินฺทโต เฉทาปยโต, ปจโต ปาจาปยโต, โสจยโต โสจาปยโต (เปยฺยาล) กโรโต น กรียติ ปาปํ ตฺยาทินา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส สํทิฏฺฐิ กํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ สมาโน อกิริยํ พฺยากาสิ, เอวํ โข ภนฺเต ปูรณสฺส กสฺสปสฺส สนฺติเก ปุจฺฉาวิสฺสชฺชนา อโหสิฯ

ปูรณกสฺสปวาท

นิสฺสิริโก วต อาวุโส ปูรณสฺส กสฺสปสฺส วาโท อนตฺถสํหิโต ชิคุจฺฉนีโย อติวิย ภยานโก, เย ตสฺส วจนํ โสตพฺพํ สทฺธาตพฺพํ มเญฺญยฺยุํ, เตสํ ตํ อสฺส ทีฆรตฺตํ อหิตาย ทุกฺขาย, เอตฺตเกเนว อชฺช มยํ ปุจฺฉาวิสฺสชฺชนํ ถเปสฺสามฯ

มกฺขลิโคสาล อยูวาท

ปุจฺฉา – ปุริมทิวเส อาวุโส มยา สามญฺญผลสุตฺตสฺส นิทานปริยาปนฺนานิ ปุจฺฉิตพฺพฎฺฐานานิ กานิจิ กานิจิ ปุจฺฉิตานิ, ตยา จ สุฎฺฐุ วิสฺสชฺชิตานิ, อชฺช ปน ยถานุปฺปตฺตมกฺขลิโคสาย วาทโต ปฏฺฐาย ปุจฺฉิสฺสามิ, มกฺขลิ ปน อาวุโส

โคสาโล รญฺญา มาคเธน อชาตสตฺตุนา เวเทหิปุเตฺตน สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ กถํ พฺยากาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกมิทํ ภนฺเต สมยํ ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต เยน มกฺขลิ โคสาโล เตนุปสํกมิ, อุปสํกมิตฺวา มกฺขลิํ โคสาลํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุจฺฉิ, อถ โข ภนฺเต มกฺขลิโคสาโล ราชานํ มาคธํ อชาตสตฺตุํ เวเทหิปุตฺตํ เอตทโวจ ‘‘นตฺถิ มหาราช เหตุ นตฺถิ ปจฺจโย สตฺตานํ สํกิเลสาย, อเหตู อปจฺจยา สตฺตา สํกิลิสฺสนฺติฯ นตฺถิ มหาราช เหตุ นตฺถิ ปจฺจโย สตฺตานํ วิสุทฺธิยา, อเหตู อปจฺจยา สตฺตา วิสุชฺฌนฺติ, (เปยฺยาล) จุลฺลาสีติ มหากปฺปิโน สตสหสฺสานิ, ยานิ พาเล จ ปณฺฑิเต จ สนฺธาวิตฺวา สํสริตฺวา ทุกฺขสฺสนฺตํ กริสฺสนฺติ, ตตฺถ นตฺถิ ‘อิมินาหํ สีเลน วา วเตน วา ตเปน วา พฺรหฺมจริเยน วา อปริปกฺกํ วา กมฺมํ ปริปาเจสฺสามิ, ปริปกฺกํ วา กมฺมํ ผุสฺส ผุสฺส พฺยนฺติํ กริสฺสามี’ติ เหวํ นตฺถิฯ โทณมิเต สุขทุเกฺข, ปริยนฺตกเต สํสาเร นตฺถิ หายนวฑฺฒเน, นตฺถิ อุกฺกํสาวกํเสฯ เสยฺยถาปิ นาม สุตฺตปุเฬฺฐ ขิเตฺต นิเพฺพฐิยมานเมว ปเลติ, เอวเมว พาเล จ ปณฺฑิเต จ สนฺธาวิตฺวา สํสริตฺวา ทุกฺขสฺสนฺตํ กริสฺสนฺตี’’ติ, อิตฺถํ โข ภนฺเต รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส มกฺขลิโคสาโล สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ สมาโน สํสารสุทฺธิํ พฺยากาสิฯ

มกฺขลิโคสาลวาท

อยมฺปิ อาวุโส วาโท นิสฺสิริโกเยว อนตฺถสํหิโต ชิคุจฺฉนีโย อติ วิย ภยานโก, เย ตสฺส วจนํ โสตพฺพํ สทฺธาตพฺพํ มเญฺญยฺยุํ, เตสํ ตํ อสฺส ทีฆรตฺตํ อหิตาย ทุกฺขายฯ

อชิตเกสกมฺพลวาท

ปุจฺฉา – อถาปรมฺปิ ปุจฺฉามิ, อชิโต ปน อาวุโส เกสกมฺพโล รญฺญา มาคเธน อชาตสตฺตุนา เวเทหิปุเตฺตน สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ กถํ พฺยากาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกมิทํ ภนฺเต สมยํ ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต เยน อชิโต เกสกมฺพโล เตนุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา อชิตํ เกสกมฺพลํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุจฺฉิ, อถ โข ภนฺเต อชิโต เกสกมฺพโล ราชานํ มาคธํ อชาตสตฺตุํ เวเทหิปุตฺตํ เอตทโวจ ‘‘นตฺถิ มหาราช ทินฺนํ, นตฺถิ ยิฏฺฐํ, นตฺถิ หุตํ, นตฺถิ สุกตทุกฺกฏานํ กมฺมานํ ผลํ วิปาโก, นตฺถิ อยํ โลโก, นตฺถิ ปโร โลโก, นตฺถิ มาตา, นตฺถิ ปิตา, นตฺถิ สตฺตา โอปปาติกา, นตฺถิ โลเก สมณพฺราหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมาปฏิปนฺนา, เย อิมญฺจ โลกํ ปรญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทนฺติฯ (เปยฺยาล) พาเล จ ปณฺฑิเต จ กายสฺส เภทา อุจฺฉิชฺชนฺติ วินสฺสนฺตี’’ติฯ อิตฺถํ โข ภนฺเต รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อชิโต เกสกมฺพโล สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ สมาโน อุเจฺฉทํ พฺยากาสิฯ

อชิตเกสกมฺพล

อยมฺปิ โข อาวุโส นิสฺสิริโกเยว, อนตฺถสํหิโต ชิคุจฺฉนีโย อติ วิย ภยานโก, เย ตสฺส วจนํ โสตพฺพํ สทฺธาตพฺพํ มเญฺญยฺยุํ, เตสํ ตํ อสฺส ทีฆรตฺตํ อหิตาย ทุกฺขายฯ

ปกุธกจฺจายนวาท

ปุจฺฉา – อถาปรมฺปิ ปุจฺฉามิ, ปกุโธ ปน อาวุโส กจฺจายโน รญฺญา มาคเธน อชาตสตฺตุนา เวเทหิปุเตฺตน สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ กถํ พฺยากาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – เอกมิทํ ภนฺเต สมยํ ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต เยน ปกุโธ กจฺจายโน เตนุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา ปกุธํ กจฺจายนํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุจฺฉิ, อถ โข ภนฺเต ปกุโธ กจฺจายโน ราชานํ มาคธํ อชาสตฺตุํ เวเทหิปุตฺตํ เอตทโวจ ‘‘สตฺติเม มหาราช กายา อกฏา อกฏวิธา อนิมฺมิตา อนิมฺมาตา วญฺจา กูฏฏฺฐา เอสิกฏฺฐายิตา, เต น อิญฺชนฺติ, น วิปริณาเมนฺติ, น อญฺญมญฺญํ พฺยาพาเธนฺติ, นาลํ อญฺญมญฺญสฺส สุขาย วา ทุกฺขาย วา สุขทุกฺขาย วาฯ กตเม สตฺต, ปถวีกาโย, อาโปกาโย, เตโชกาโย วาโยกาโย, สุเข, ทุเกฺข, ชีเว สตฺตเมฯ อิเม สตฺตกายา อกฏา อกฏวิธา อนิมฺมิตา อนิมฺมาตา วญฺจยา กูฏฏฺฐา เอสิกฏฺฐายิตา, เต น อิญฺชนฺติ, น วิปริณาเมนฺติ, น อญฺญมญฺญํ พฺยาพาเธนฺติ, นาลํ อญฺญมญฺญสฺส สุขาย วา ทุกฺขาย วา สุขทุกฺขาย วาฯ ตตฺถ นตฺถิ หนฺตา วา ฆาเตตา วา, โสตา วา สาเวตา วา, วิญฺญาตา วา วิญฺญาเปตา วา, โยปิ ติเณฺหน สเตฺถน สีสํ ฉินฺทติ, น โกจิ กิญฺจิ ชิวิตา โวโรเปติ, สตฺตนฺนํเตฺวว กายานมนฺตเรน สตฺถํ วิวรมนุปตตี’’ติฯ อิตฺถํ โข ภนฺเต รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส ปกุโธ กจฺจายโน สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ สมาโน อเญฺญน อญฺญํ พฺยากาสิฯ

ปกุธกจฺจายนวาท

อยมฺปิ โข อาวุโส วาโท ปุริมวาโทวิย นิสฺสิริโกเยว อนตฺถสํหิโต ชิคุจฺฉนีโย อติวิย ภยานโกฯ

นิคณฺฐนาฏปุตฺตวาท

ปุจฺฉา – อถาปรมฺปิ ปุจฺฉามิ, นิคโณฺฐ ปนาวุโส นาฏปุโตฺต รญฺญา มาคเธน อชาตสตฺตุนา เวเทหิปุเตฺตน สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ กถํ พฺยากาสิฯ

วิสุสชฺชนา – เอกมิทํ ภเนฺต สมยํ ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต เยน นิคโณฺฐ นาฏปุโตฺต เตนุปสํกมิ, อุปสํกมิตฺวา นิคณฺฐํ นาฏปุตฺตํ สนฺทิฎฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุจฺฉิ, อถ โข นิคโณฺฐ นาฏปุโตฺต ราชานํ มาคธํ อชาตสตฺตุํ เวเทหิปุตฺตํ เอตทโวจ, ‘‘อิธ มหาราช นิคโณฺฐ จาตุยามสํวรสํวุโต โหติ, กถญฺจ มหาราช

นิคโณฺฐ จาตุยามสํวรสํวุโต โหติ, อิธ มหาราช นิคโณฺฐ สพฺพวาริวาริโต จ โหติ, สพฺพ วาริยุโตฺต จ, สพฺพวาริธุโต จ, สพฺพวาริผุโฎ จฯ เอวํ โข มหาราช นิคโณฺฐ จาตุยามสํวรสํวุโต โหติ, ยโต โข มหาราช นิคโณฺฐ เอวํ จาตุยามสํวรสํวุโต โหติฯ อยํ วุจฺจติ มหาราช นิคโณฺฐ คตโตฺต จ ยตโตฺต จ ฐิตโตฺต จา’’ติฯ อิตฺถํ โข ภเนฺต รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส นิคโณฺฐ นาฏปุโตฺต สนฺทิฎฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฎฺฐ สมาโน จาตุยามสํวรํ พฺยากาสิฯ

นิคณฺฐวาท

เอตสฺส ปนาวุโส วาเท โกจิ สาสนานุโลมวาโท อตฺถิ, อสุทฺธลทฺธิตาย ปน เอโสปิ วาโท ชิคุจฺฉนีโยเยว, เสยฺยถาปิ โภชนํ คูถมิสฺสํ คารโยฺหเยว อารกา ปริวชฺชิตโพฺพเยว, เสยฺยถาปิ วิสสํสโฎฺฐ อาปานียกํโสฯ

สิญฺจญฺญวาท

ปุจฺฉา – อถาปรมฺปิ ปุจฺฉามิ, สญฺจโย ปนาวุโส เพลฎฺฐปุโตฺต สนฺทิฎฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฎฺฐ กถํ พฺยากาสิฯ

วิสุสชฺชนา – เอกมิทํ ภเนฺต สมยํ ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต เยน สญฺจโย เพลฎฺฐปุโตฺต เตนุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา สญฺจยํ เพลฎฺฐปุตฺตํ เอตทโวจ, ‘‘ยถา นุ โข อิมานิ โภ สญฺจย ปุถุสิปฺปายตนานิ, เสยฺยถิทํ, หตฺถาโรหา อสฺสโรหา…เป.… สกฺกา นุ โข โภ สญฺจย เอวเมว ทิเฎฺฐว ธเมฺม สนฺทิฎฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปญฺญเปตุ’’นฺติ, เอวํ วุเตฺต ภเนฺต สญฺจโย เพลฎฺฐปุโตฺต ราชานํ มาคธํ อชาตสตฺตุํ เวเทหิปุตฺตํ เอตทโวจฯ

‘‘อตฺถิ ปโรโลโกติ อิติ เจ มํ ปุจฺฉสิ, อตฺถิ ปโร โลโกติ อิติ เจ เม อสฺส, อตฺถิ ปโร

โลโกติ อิติ เต นํ พฺยากเรยฺยํ, เอวนฺติปิ เม โน, ตถาติปิ เม โน, อญฺญถาติปิ เม โน, โนติปิ เม โน, โน โนติปิ เม โน…เป.… เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ อิติ เจ มํ ปุจฺฉสิ, เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ อิติ เจ เม อสฺส, เนว โหติ น น โหติ ตถาคโต ปรํ มรณาติ อิติ เต นํ พฺยากเรยฺยํ, เอวนฺติปิ เม โน, ตถาติปิ เม โน, อญฺญถาติปิ เม โน, โนติปิ เม โน, โน โนติปิ เม โน’’ติฯ อิตฺถํ โข ภเนฺต รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส สญฺจโย เพลฎฺฐปุโตฺต สนฺทิฎฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฎฺฐ สมาโน วิเกฺขปํ พฺยากาสิฯ

ติตฺถิอยฺวาท

สเพฺพปิ อาวุโส เอเต ฉนฺนํ สตฺถารานํ วาทา นิสฺสิริกาเยว ชิคุจฺฉนียาเยว อนตฺถสํหิตาเยว, พาลานํ ภิโยฺยโส มตฺตาย สโมฺมหาย สํวตฺตนฺติ อนตฺถายฯ

อชฺช ปน อาวุโส กาโล อติกฺกโนฺต, เสฺวเยว ภควตา วุตฺตํ ปณีตํ ปสฏฺฐํ สนฺทิฏฺฐิกผลํ ปุจฺฉามฯ

ปุจฺฉา – ปุริมทิวเสสุ อาวุโส สามญฺญผลสุตฺตสฺส ปุพฺพภาเค ยาว ฉสตฺถารมิจฺฉาวาท ปริโยสานํ ปุจฺฉนวิสฺสชฺชนํ อเมฺหหิ กตํ, อชฺช ปน ยถานุปฺปตฺตํ ภควตา เทสิตสามญฺญผลสุตฺตาธิกาเร ปุจฺฉาวิสฺสชฺชนํ กริสฺสามฯ ภควา ปน อาวุโส รญฺญา มาคเธน อชาตสตฺตุนา เวเทหิปุเตฺตน สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ กถํ พฺยากาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควา ภเนฺต ติธา วิภชิตฺวา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุโฏฺฐ พฺยากาสิฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจาวุโส ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุโน เวเทหิปุตฺตสฺส ปฐมํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ทาสํ ภเนฺต ปพฺพชิตํ อุปมาภาเวน นิทฺทิสิตฺวา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส ภควา ปฐมํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิฯ

โสหํ ภเนฺต ภควนฺตมฺปิ ปุจฺฉามิ, ยถา นุ โข อิมานิ ภเนฺต ปุถุสิปฺปายตนานิ เสยฺยถิทํ… เป…. สกฺกา นุ โข ภเนฺต เอว เมว ทิเฏฺฐว ธเมฺม สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปญฺญเปตุํ –

อจฺฉริยํ อาวุโส อพฺภุตํ อาวุโส, ยาว สฺวาขาตสฺส พุทฺธสาสนสฺส มหิทฺธิกตา มหานุภาวตา, ยตฺรหิ นาม ทาโสปิ นิหีนชโจฺจ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน ปพฺพชิตฺวา อตฺตโน อิสฺสรภูเตน รญฺญาปิ วนฺทนียตฺตํ ครุกรณียตฺตํ ปาปุณิสฺสติ, สุปญฺญตฺตเมตํ ภควตา ปฐมํ สนฺทิฏฺฐิกผลํฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุโน เวเทหิปุตฺตสฺส ทุติยํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – กสฺสกํ ภเนฺต ปพฺพชิตํ อุปมาภาเวน ทเสฺสตฺวา ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิฯ

อจฺฉริยํ อาวุโส อพฺภุตํ อาวุโส, ยาว พุทฺธสาสนสฺส สฺวาขาตตา มหิทฺธิกตา มหานุภาวตา, ยตฺรหิ นาม กสฺส โกปิ คุณรหิโต เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน ปพฺพชิตฺวา รฏฺฐาธิปตินา มนุสฺสโลเก เทวภูเตน รญฺญาปิ ครุกรณียตํ วนฺทนียตํ ปาปุณิสฺสติ, สุปญฺญตฺตเมตํ อาวุโส ภควตา ทุติยํ สนฺทิฏฺฐิกผลํฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจา ปนาวุโส ภควา ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิกสามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ รโญฺญ เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควา ภเนฺต พุทฺธุปฺปาทโต ปฏฺฐาย กุลปุตฺตสฺส ปพฺพชิต ภาวํ, ตสฺส จ สีลสมฺปทํ, ตสฺส จ อินฺทฺริเยสุ คุตฺตทฺวารตํ, อริยญฺจสติสมฺปชญฺญํ, อริยญฺจ สนฺตุฏฺฐิํ, ปญฺจนฺนญฺจ นีวรณานํ ปหานํ, จตฺตาริ จ ฌานานิ, อฏฺฐ จ วิชฺชาโย, ตาหิ ตาหิ อุปมาหิ วิตฺถารโต วิภชิตฺวา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

สกฺกา ปน ภนฺเต ทิเฏฺฐว ธมฺเม สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ ปญฺญเปตุํฯ

สกฺกา มหาราชา, เตน หิ มหาราช สุโณหิ สาธุกํ มนสิกโรหิ ภาสิสฺสามิฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจ ปนาวุโส ภิกฺขุ สีลสมฺปนฺโน โหติ, กถญฺจ ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุโน เวเทหิปุตฺตสฺส จูฬสีลํ วิภชิตฺวา เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ‘‘กถญฺจ มหาราช ภิกฺขุ สีลสมฺปนฺโน โหติฯ อิธ มหาราช ภิกฺขุ ปาณาติปาตํ ปหาย ปาณาติปาตา ปฏิวิรโต โหติ นิหิตทณฺโฑ นิหิตสตฺโถ ลชฺชี ทยาปนฺโน, สพฺพปาณภูตหิตานุกมฺปี วิหรติฯ อิทมฺปิสฺส โหติ สีลสฺมิํ’’ เอวมาทินา ภนฺเต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส ฉพฺพีสติยา อากาเรหิ จูฬสีลํ วิภชิตฺวา เทเสสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ สาธุ อาวุโส ยํ ภิกฺขุ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน สทฺธาปพฺพาชิโต อิมินา จ จูฬสีเลน สมนฺนาคโต วิหเรยฺยฯ

อิทานิ ปน กาโล อติกฺกโนฺตฯ

สฺเว ยถานุปฺปตฺตฏฺฐานโต ปฏฺฐาย ปุจฺฉาวิสฺสชฺชนํ กริสฺสามฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุโน เวเทหิปุตฺตสฺส มชฺฌิมสีลญฺจ มหาสีลญฺจ วิภชิตฺวา เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ‘‘ยถา วา ปเนเก โภโนฺต สมณพฺราหฺมณา สทฺธาเทยฺยานิ โภชนานิ ภุญฺชิตฺวา เต เอวรูปํ พีชคามภูตคามสมารมฺภํ อนุยุตฺตา วิหรนฺติฯ เสยฺยถิทํฯ มูลพีชํ ขนฺธพีชํ ผฬุพีชํ อคฺคพีชํ พีชพีชเมว ปญฺจมํ, อิติ เอวรูปา พีชคามภูตคามสมารมฺภา ปฏิวิรโต โหติฯ อิทมฺปิสฺส โหติ สีลสฺมิํ’’ เอวมาทินา ภนฺเต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส มชฺฌิมสีลญฺจ มหาสีลญฺจ วิตฺถารโต วิภชิตฺวา เทเสสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ ภิกฺขุ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน สทฺธาปพฺพชิโต เอวํ อริเยน สีเลน สมนฺนาคโต วิหเรยฺยฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส อริยํ อินฺทฺริยสํวรญฺจ อริยํ สติสมฺปชญฺญญฺจ อริยํ สโนฺตสญฺจ ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส วิภชิตฺวา เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – อิธ มหาราช ภิกฺขุ จกฺขุนา รูปํ ทิสฺวา น นิมิตฺตคฺคาหี โหติ นานุพฺยญฺชนคฺคาหี, ยตฺวาธิกรณเมนํ จกฺขุนฺทฺริยํ อสํวุตํ วิหรนฺตํ อภิชฺฌาโทมนสฺสา ปาปกา อกุสลา ธมฺมา อนฺวาสฺสเวยฺยุํ, ตสฺส สํวราย ปฏิปชฺชติ, รกฺขติ จกฺขุนฺทฺริยํ, จกฺขุนฺทฺริเย สํวรํ อาปชฺชติ, เอวมาทินา จฯ

อิธ มหาราช ภิกฺขุ สติสมฺปชเญฺญน สมนฺนาคโต โหติ, อภิกฺกเนฺต ปฏิกฺกเนฺต สมฺปชนการี โหติ,

อาโลกิเต วิโลกิเต สมฺปชานการี โหติ, สมิญฺชิเต ปสาริเต สมฺปชานการี โหติ, สงฺฆาฏิปตฺตจีวรธารเณ สมฺปชานการี โหติ, อสิเต ปีเต ขายิเต สายิเต สมฺปชานการี โหติ,

อุจฺจารปสฺสาวกมฺเม สมฺปชานการี โหติ, คเต ฐิเต นิสินฺเน สุตฺเต ชาคริเต ภาสิเต ตุณฺหีภาเว สมฺปชานการี โหติ, เอวํ โข มหาราช ภิกฺขุ สติสมฺปชญฺญูน สมนฺนาคโต โหติฯ

กถญฺจ มหาราช ภิกฺขุ สนฺตุฏฺฐ โหติ, อิธ มหาราช ภิกฺขุ สนฺตุฏฺฐ โหติ กายปริหาริเกน จีวเรน กุจฺฉิปริหาริเกน ปิณฺฑปาเตนฯ

เอวมาทินา ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อริยญฺจ อินฺทฺริเยสุคุตฺตทฺวารตํ อริยญฺจ สติสมฺปชญฺญํ อริยญฺจ สโนฺตสํ วิภชิตฺวา เทเสสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ ภิกฺขุ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน สทฺธาปพฺพชิโต อิมินา จ อริเยน อินฺทฺริยสํวเรน สมนฺนาคโต, อิมินา จ อริเยน สติสมฺปชญฺญูน

สมนฺนาคโต , อิมาย จ อริยาย สนฺตุฏฺฐิยา สมนฺนาคโต วิหเรยฺยฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส นีวรณ ปหานํ วิภชิตฺวา เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ อริเยน สีลกฺขเนฺธน สมนฺนาคโต, อริเยน อินฺทฺริยสํวเรน สมนฺนาคโต, อริเยน สติสมฺปชญฺญูน สมนฺนาคโต, อริยาย สนฺตุฏฺฐิยา สมนฺนาคโต, วิวิตฺตํ เสนาสนํ ภชติ อรญฺญํ รุกฺขมูลํ ปพฺพตํ กนฺทรํ คิริคุหํ สุสานํ วนปตฺตํ อโพฺภกาสํ ปลาลปุญฺชํฯ โส ปจฺฉาภตฺตํ ปิณฺฑปาตปฏิกฺกโนฺต นิสีทติ ปลฺลงฺกํ อาภุชิตฺวา อุชุํ กายํ ปณิธาย ปริมุขํ สตึ อุปฏฺฐเปตฺวาฯ โส อภิชฺฌํ โลเก ปหาย วิคตาภิเชฺฌน เจตสา วิหรติ…เป…. ตสฺสิเม ปญฺจ นีวรเณ ปหีเน อตฺตนิ สมนุปสฺสโต ปาโมชฺชํ ชายติ, ปมุทิตสฺส ปีติ ชายติ, ปีติมนสฺส กาโย ปสฺสมฺภติ, ปสฺสทฺธกาโย สุขํ เวเทหิ, สุขิโน จิตฺตํ สมาธิยติฯ เอวํ โข ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส นีวรณปฺปหานํ วิภชิตฺวา วิตฺถารโต เทเสสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ ภิกฺขุ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน สทฺธาปพฺพชิโต เอวํ ปญฺจนีวรเณ ปชหิตฺวา เตหิ จิตฺตํ วิโสเธตฺวา วิหเรยฺยฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจาวุโส ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส ปฐมํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – โส วิวิเจฺจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกุสเลหิ ธเมฺมหิ สวิตกฺกํ สวิจารํ วิเวกชํ ปีติสุขํ ปฐมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ…เป…. อิทมฺปิ โข มหาราช สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ

ปณีตตรญฺจ ฯ เอวํ โข ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส ปฐมํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ ภิกฺขุ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสนสงฺขาเต ธมฺมวินเย ปพฺพชิตฺวา เอวํ ปฐมํ ฌานํ

อุปสมฺปชฺช วิเวกเชน ปีติสุเขน อตฺตโน กายํ อภิสเนฺทยฺย ปริสเนฺทยฺย ปริปูเรยฺยฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจาวุโส ภควา ทุติยญฺจ ตติยญฺจ จตุตฺถญฺจ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – ปุน จ ปรํ มหาราช ภิกฺขุ วิตกฺกวิจารานํ วูปสมา อชฺฌตฺตํ สมฺปสาทนํ เจตโส เอโกทิภาวํ อวิตกฺกํ อวิจารํ สมาธิชํ ปีติสุขํ ทุติยํฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหรติ เอวมาทินา ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส ทุติยญฺจ ตติยญฺจ จตุตฺถญฺจ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ ภิกฺขุ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสนสงฺขาเต ธมฺมวินเย สทฺธาปพฺพชิโต เอวํ ทุติยฌานญฺจ ตติยฌานญฺจ จตุตฺถฌานญฺจ อุปสมฺปชฺช เตหิ ฌานสุเขหิ อตฺตโน กายํ อภิสเนฺทตฺวา ปริสเนฺทตฺวา ปริปูเรตฺวา วิหเรยฺยฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจ ปนาวุโส ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ สมาหิเต จิเตฺต ปริสุเทฺธ ปริโยทาเต อนงฺคเณ วิคตูปกฺกิเลเส มุทุภูเต กมฺมนิเย ฐิเต อาเนญฺชปฺปเตฺต ญาณทสฺสนาย จิตฺตํ อภินีหรติ อภินินฺนาเมติ, โส เอวํ ปชานาติ ‘‘อยํ โข เม กาโย รูปี จาตุมหาภูติโก มาตาเปตฺติกสมฺภโว โอทนกุมฺมาสูปจโย อนิจฺจุจฺฉาทนปริมทฺทนเภทนวิทฺธํสนธโมฺม, อิทญฺจ ปน เม วิญฺญาณํ เอตฺถ สิตํ เอตฺถ ปฏิพนฺธนฺติ…เป…. อิทมฺปิ โข มหาราช สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ เอวํ โข ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

สุญฺญาคารํ ปวิฏฺฐสฺส, สนฺตจิตฺตสฺส ภิกฺขุโนฯ อมานุสี รตี โหติ, สมฺมาธมฺมํ วิปสฺสโตฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ ภิกฺขุ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสนสงฺขาเต ธมฺมวินเย สทฺธาปพฺพชิโต เอวํ ญาณทสฺสนํ อุปฺปาเทตฺวา เอวํ ญาณทสฺสเนน สมนฺนาคโต หุตฺวา วิหเรยฺยฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจาวุโส ภควา อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ สมาหิเต จิเตฺต ปริสุเทฺธ ปริโยทาเต อนงฺคเณ วิคตูปกฺกิเลเส มุทุภูเต กมฺมนิเย ฐิเต อาเนญฺชปฺปเตฺต มโนมยํ กายํ อภินิมฺมานาย จิตฺตํ อภินีหรติ อภินินฺนาเมติ, โส อิมมฺหา กายา อญฺญํ กายํ อภินิมฺมินาติ รูปิํ มโนมยํ สพฺพงฺคปจฺจงฺคิํ อหีนินฺทฺริยํ เอวมาทินา ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ ภิกฺขุ เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสนสงฺขาเต ธมฺมวินเย สทฺธาปพฺพชิโต เอวํ วิเสเสน มโนมยญาเณน สมนฺนาคโต วิหเรยฺยฯ

ปุจฺฉา – ภควา อาวุโส รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส ฌานจตุกฺกสงฺขาตญฺจ ปฐม ทุติย วิชฺชาสงฺขาตญฺจ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ทเสฺสตฺวา, อปรํ กีทิสํ สํนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ สมาหิเต จิเตฺต ปริสุเทฺธ ปริโยทาเต อนงฺคเณ วิคตูปกฺกิเลเส มุทุภูเต กมฺมนิเย ฐิเต อานญฺชปฺปเตฺต อิทฺธิวิธาย จิตฺตํ อภินีหรติ อภินินฺนาเมติ, โส อเนกวิหิตํ อิทฺธิวิธํ ปจฺจนุโภติ, เอโกปิ หุตฺวา พหุธา โหติ, พหุธาปิ หุตฺวา เอโก โหติ…เป.… อิทมฺปิ โข มหาราช สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจาติฯ อิตฺถํ โข ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

อจฺฉริยํ อาวุโส อพฺภุตํ อาวุโส, ยาว พุทฺธสาสนสฺส สฺวาขาตตา, ยตฺรหิ นาม เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน ปพฺพชิตฺวา สาวโกปิ สมฺมาปฏิปโนฺน เอวํ มหิทฺธิกํ เอวํ มหานุภาวํ อิทฺธิวิธญาณมฺปิ ปจฺจนุโภสฺสติฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส ภควา อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ สมาหิเต จิเตฺต ปริสุเทฺธ ปริโยทาเต อนงฺคเณ วิคตูปกฺกิเลเส มุทุภูเต กมฺมนิเย ฐิเต อานญฺชปฺปเตฺต ทิพฺพาย โสตธาตุยา จิตฺตํ อภินีหรติ อภินินฺนาเมติ, โส ทิพฺพาย โสตธาตุยา วิสุทฺธาย อติกฺกนฺต มานุสิกาย อุโภ สเทฺท สุณาติ ทิเพฺพ จ มานุเส จ เย ทูเร สนฺติเก จ…เป.… อิทมฺปิ โข มหาราช สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ เอวํ โข ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

อจฺฉริยํ อาวุโส, อพฺภุตํ อาวุโส, ยาว พุทฺธสาสนสฺส สฺวาขาตตา, ยตฺรหิ นาม เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน สทฺธาปพฺพชิโต สมฺมาปฏิปโนฺน สาวโกปิ เอวํ วิเสสํ ทิพฺพโสตญาณํ ปฏิลภิสฺสติฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส ภควา อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ สมาหิเต จิเตฺต ปริสุเทฺธ ปริโยทาเตฯ อนงฺคเณ วิคตูปกฺกิเลเส มุทุภูเต กมฺมนิเย ฐิเต

อานญฺชปฺปเตฺต เจโตปริยญาณาย จิตฺตํ อภินีหรติ อภินินฺนาเมติ, โส ปรสตฺตานํ ปรปุคฺคลานํ เจตสา เจโต ปริจฺจ ปชานาติ, สราคํ วา จิตฺตํ สราคํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ, วีตราคํ วา จิตฺตํ วีตราคํ จิตฺตนฺติ ปชานาติ…เป.… อิทมฺปิ โข มหาราช สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ

สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ เอวํ โข ภนฺเต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

อจฺฉริยํ อาวุโส, อพฺภุตํ อาวุโส, ยาว พุทฺธสาสนสฺส สฺวาขาตตา, ยตฺรหิ นาม เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน ปพฺพชิโต สมฺมาปฏิปนฺโน สาวโกปิ เอวํ วิเสสํ เจโตปริยญาณํ ปฏิลภิสฺสติฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส ภควา อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ สมาหิเต จิตฺเต ปริสุทฺเธ ปริโยทาเต อนงฺคเณ วิคตูปกฺกิเลเส มุทุภูเต กมฺมนิเย ฐิเต อานญฺชปฺปตฺเต ปุพฺเพนิวาสานุสฺสติญาณาย จิตฺตํ อภินีหรติ อภินินฺนาเมติ, โส อเนกวิหิตํ ปุพฺเพนิวาสํ อนุสฺสรติ, เสยฺยถิทํ, เอกมฺปิชาติํ เทฺวปิ ชาติโย…เป.… อิทมฺปิ โข มหาราช สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ เอวํ โข ภนฺเต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

อจฺฉริยํ อาวุโส, อพฺภุตํ อาวุโส, ยาว พุทฺธสาสนสฺส สฺวาขาตตา, ยตฺรหิ นาม เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน ปพฺพชิตฺวา สาวโกปิ สมฺมาปฏิปนฺโน เอวํ วิเสสํ ปุพฺเพนิวาสญาณํ ปฏิลภิสฺสติฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจ ปนาวุโส ภควา สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ เทเสสิ, ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ สมาหิเต จิตฺเต ปริสุทฺเธ ปริโยทาเต อนงฺคเณ วิคตูปกฺกิเลเส มุทุภูเต กมฺมนิเย ฐิเต อาเนญฺชปฺปตฺเต สตฺตานํ จุตูปปาตญาณาย จิตฺตํ อภินีหรติ อภินินฺนาเมติ, โส ทิพฺเพน จกฺขุนา วิสุทฺเธน อติกฺกนฺตมานุสเกน สตฺเต ปสฺสติ จวมาเน อุปฺปชฺชมาเน หีเน ปณีเต สุวณฺเณ ทุพฺพณฺเณ สุคเต ทุคฺคเต ยถากมฺมุปเค สตฺเต ปชานาติ…เป.… อิทมฺปิ โข มหาราช สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ อิตฺถํ โข ภนฺเต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส อปรมฺปิ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

อจฺฉริยํ อาวุโส, อพฺภุตํ อาวุโส, ยาว พุทฺธสาสนสฺส สฺวาขาตตา, ยตฺรหิ นาม เอวํ สฺวาขาเต พุทฺธสาสเน ปพฺพชิโต สาวโกปิ สมฺมาปฏิปนฺโน เอวํ วิเสสํ ทิพฺพจกฺขุญาณํ ปฏิลภิสฺสติฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส ภควา ปริโยสาเน อุตฺตริตรํ สามญฺญผลํ เทเสสิฯ

วิสฺสชฺชนา – โส เอวํ สมาหิเต จิตฺเต ปริสุทฺเธ ปริโยทาเต อนงฺคเณ วิคตูปกฺกิเลเส มุทุภูเต กมฺมนิเย ฐิเต อาเนญฺชปฺปตฺเต อาสวานํ ขยญาณาย จิตฺตํ อภินีหรติ อภินินฺนาเมติ…เป.… อิทํ โข มหาราช สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺ

กนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจฯ อิมสฺมา จ ปน มหาราช สนฺทิฏฺฐิกา สามญฺญผลา อญฺญํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ อุตฺตริตรํ วา ปณีตตรํ วา นตฺถีติฯ อิตฺถํ โข ภเนฺต ภควา รโญฺญ มาคธสฺส อชาตสตฺตุสฺส เวเทหิปุตฺตสฺส ปริโยสานํ สนฺทิฏฺฐิกํ สามญฺญผลํ ปุริเมหิ สนฺทิฏฺฐิเกหิ สามญฺญผเลหิ อภิกฺกนฺตตรญฺจ ปณีตตรญฺจ เทเสสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส, ยํ ภิกฺขุ พุทฺธสาสเน สทฺธาปพฺพชิโต เอวํ สฺวาขาเต ธมฺมวินเย สมฺมาปฏิปโนฺน อาสวกฺขยญาณํ ปาปุณิตฺวา ทุกฺขสฺสนฺตํ กโรติฯ

ปุจฺฉา – กถํ ปนาวุโส ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต อิมิสฺสา เทสนาย ปริโยสาเน ภควติ จ เทสนายญฺจ ปสโนฺน ปสนฺนาการํ อกาสิ, กีทิสญฺจ อานิสํสํ ปฏิลภิฯ

วิสฺสชฺชนา – เอวํ วุเตฺต ภเนฺต มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต ภควนฺตํ เอตทโวจ, อภิกฺกนฺตํ ภเนฺต, อภิกฺกนฺตํ ภเนฺต, เสยฺยถาปิ ภเนฺต นิกฺกุชฺชิตํ วา อุกฺกุเชฺชยฺย, ปฏิจฺฉนฺนํ วา วิวเรยฺย…เป…. อชฺชตเคฺค ปาณุเปตํ สรณํ คตนฺติ, อยญฺหิ ภเนฺต ราชา ปิตุมาริตกาลโต ปฏฺฐาย เนว รตฺติํ น ทิวา นิทฺทํ ปฏิลภติ, สตฺถารํ ปน อุปสงฺกมิตฺวา อิมาย มธุราย โอชวนฺติยา ธมฺมเทสนาย สุตกาลโต ปฏฺฐาย นิทฺทํ ปฏิลภติ, ติณฺณํ รตนานํ มหาสกฺการมกาสิ, ปุถุชฺชนิกาย สทฺธาย สมนฺนาคโต นาม อิมินา รญฺญา สทิโส นาโหสิ, อนาคเต ปน วิชิตาวี นาม ปเจฺจกพุโทฺธ หุตฺวา ปรินิพฺพายิสฺสติฯ เอวํ โข ภเนฺต ราชา มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุโตฺต เทสนาปริโยสาเน ปสโนฺน ปสนฺนาการมกาสิ, อิทิสญฺจ ภเนฺต มหานิสํสํ ปฏิลภิฯ

อมฺพฏฺฐสุตฺต

ปุจฺฉา – เตนาวุโส ภควา ชานตา อรหตา ปสฺสตา สมฺมาสมฺพุเทฺธน อมฺพฏฺฐํ ฐาม สุตฺตํ กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสเลสุ ภเนฺต ชนปเท อิจฺฉานงฺคเล นาม โกสลานํ พฺราหฺมณคาเม อมฺพฏฺฐํ นาม มาณวํ พฺราหฺมณสฺส โปกฺขรสาติสฺส อเนฺตวาสิํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

โสณทณฺฑสุตฺต

ปุจฺฉา – โสณทณฺฑํ ปนาวุโส สุตฺตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – องฺเคสุ ภเนฺต ชนปเท จมฺปายํ โสณทณฺฑํ พฺราหฺมณํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

กูฏทนฺตสุตฺต

ปุจฺฉา – กูฏทนฺตํ ปนาวุโส สุตฺตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – มคเธสุ ภเนฺต ขาณุมเต นาม พฺราหฺมณคาเม กูฏทนฺต พฺราหฺมณํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

มหาลิสุตฺต

ปุจฺฉา – มหาลิํ ปนาวุโส สุตฺตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต โอฏฺฐทฺธํ นาม ลิจฺฉวึ อารพฺภ ภาสิตํฯ

ชาลิยสุตฺต

ปุจฺฉา – ชาลิยํ ปนาวุโส สุตฺตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสมฺพิยํ ภเนฺต เทฺว ปพฺพชิเต อารพฺภ ภาสิตํฯ

มหาสีหนาทสุตฺต

ปุจฺฉา – มหาสีหนาทํ ปนาวุโส สุตฺตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – อุรุญฺญายํ ภเนฺต กณฺณกถเล อเจลํ กสฺสปํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

โปฏฺฐปาทสุตฺต

ปุจฺฉา – โปฏฺฐปาทํ ปนาวุโส สุตฺตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต โปฏฺฐปาทญฺจ ปริพฺพาชกํ จิตฺตญฺจ หตฺถิสาริปุตฺตํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

สุภสุตฺต

ปุจฺฉา – สุภสุตฺตํ ปนาวุโส กตฺถ กํ อารพฺภ เกน ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต อายสฺมตา อานเนฺทน ธมฺมภณฺฑาคาริเกน สุภํ มาณวํ โตเทยฺยปุตฺตํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

เกวฏฺฏสุตฺต

ปุจฺฉา – เกวฏฺฏํ ปนาวุโส สุตฺตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – นาฬนฺทา ยํ ภเนฺต เกวฏฺฏํ คหปติปุตฺตํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

โลหิจฺจสุตฺต

ปุจฺฉา – โลหิจฺจสุตฺต ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสเลสุ ภเนฺต ชนปเท สาลวติกายํ โลหิจฺจํ พฺราหฺมณํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

เตวิชฺชสุตฺต

ปุจฺฉา – เตวิชฺชสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสเลสุ ภเนฺต มนสากเฏ นาม โกสลานํ พฺราหฺมณคาเม วาเสฏฺฐํ ภารทฺวาชํ มาณวํ อารพฺภ ภาสิตํฯ

มหาปทานสุตฺต

ปุจฺฉา – เตน อาวุโส ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน มหาปทานสุตฺตํ ทีฆนิกาเย มหาวคฺเค โปราณเกหิ สงฺคีติกาเรหิ ปฐมํ สงฺคีตํ ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภนฺเต สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ ภาสิตํ, สมฺพหุลานํ ภนฺเต ภิกฺขูนํ ปจฺฉาภตฺตํ ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺตานํ มณฺฑลมาเฬ สนฺนิสินฺนานํ สนฺนิปติตานํ ปุพฺเพนิวาสปฏิสํยุตฺตา ธมฺมีกถา อุทปาทิ, อิติปิ ปุพฺเพนิวาโส อิติปิ ปุพฺเพนิวาโสติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

มหานิทานสุตฺต

ปุจฺฉา – มหานิทานสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – กุรูสุ ภนฺเต กมฺมาสธมฺมํ นาม กุรูนํ นิคเม อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ภาสิตํ, อายสฺมา ภนฺเต อานนฺโท ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจ ‘‘อจฺฉริยํ ภนฺเต, อพฺภุตํ ภนฺเต, ยาว คมฺภีโรจายํ ภนฺเต ปฏิจฺจสมุปฺปาโท

คมฺภีราวภาโส จ, อถ จ ปน เม อุตฺตานกุตฺตานโก วิย ขายตี’’ติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

มหาปรินิพฺพานสุตฺต

ปุจฺฉา – มหาปรินิพฺพานสุตฺตํ ปนาวุโส พหุอนุสนฺธิกํ, พหุเทสนา สงฺคหํ, พุทฺธสฺส ภควโต ปรินิพฺพานาสนฺนวเสฺส ปวตฺตอฏฺฐุปฺปตฺติทีปกวจนปพนฺธภูตํ, ตสฺมา ตํ อนฺตราเภทวเสน วิภชฺช ปริจฺฉิชฺช ปริจฺฉิชฺช ปุจฺฉิสฺสามิ, ตตฺถาวุโส ภควตา ปฐมํ

ราชูนํ อปริหานิยธมฺมเทสนา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตาฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต วสฺสการํ พฺราหฺมณํ มคธมหามตฺตํ อารพฺภ ภาสิตา, วสฺสกาโร ภนฺเต พฺราหฺมโณ มคธมหามตฺโต ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจ ‘‘ราชา โภ โคตม มาคโธ อชาตสตฺตุ เวเทหิปุตฺโต วชฺชี อภิยาตุกาโม โส เอวมาห อหํ หิเม วชฺชี เอวํ มหิทฺธิเก เอวํ มหานุภาเว อุจฺเฉจฺฉามิ วชฺชี วินาเสสฺสามิ วชฺชี อนยพฺยสนํ อาปาเทสฺสามี วชฺชี’’ติ ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ภาสิตาฯ

ปุจฺฉา – ภิกฺขูนํ ปนาวุโส อปริหานิยธมฺมเทสนา ภควตา กตฺถ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตาฯ

วิสฺสชฺชนา – ตสฺมึเยว ภนฺเต ราชคเห ตสฺมึเยว วตฺถุสฺมึ ภาสิตาฯ

ชราสุตฺต

ปุจฺฉา – ธมฺมาทาโส อาวุโส ธมฺมปริยาโย ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิโตฯ

วิสฺสชฺชนา – นาติเก ภเนฺต คิญฺชกาวสเถ อายสฺมนฺตํ อานนฺท อารพฺภ ภาสิโต, อายสฺมา ภเนฺต อานโนฺท ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา นาติกิยานํ ทฺวาทสนฺนํ ปุคฺคลานํ คติอภิสมฺปรายํ ปุจฺฉิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ภาสิโตฯ

อตฺตทีป ธมฺมเทสนา

ปุจฺฉา – อตฺตทีปธมฺมเทสนา ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตาฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต เวฬุวคามเก อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ภาสิตา, อายสฺมา ภเนฺต อานโนฺท ภควโต คิลานวุฏฺฐิตสฺส อจิรวุฏฺฐิตสฺส เคลญฺญา ภควโต เคลเญฺญน อตฺตโน เขทปตฺตการณํ อาโรเจสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ภาสิตาฯ

‘‘ตสฺมาติหานนฺท อตฺตทีปา วิหรถ อตฺตสรณา อนญฺญสรณา’’ฯ

ปุจฺฉา – ภควตา อาวุโส ปุริม ทุติยทิวเส ปุจฺฉิตวิสฺสชฺชิตกฺกเมน อตฺตทีปธมฺมเทสนญฺจ อญฺญานิ จ ธมฺมเทสนานิ กเถตฺวา ปรินิฏฺฐิต สพฺพพุทฺธกิเจฺจน อายุสงฺขาโร กตฺถ โอสฺสโฏฺฐฯ

วิสฺสชฺชนา – เวสาลิยํ ภเนฺต จาปาเล เจติเย มาเรน ปาปิมตา ยาจิโต ภควา สเตน สมฺปชาเนน อายุสงฺขาโร โอสฺสโฏฺฐฯ

‘‘ปรินิพฺพาตุ ทานิ ภเนฺต ภควา, ปรินิพฺพาตุ สุคโต, ปรินิพฺพาน กาโล ทานิ ภเนฺต ภควโตฯ

อโปฺปสฺโกฺก ตฺวํ ปาปิม โหติ, น จิรํ ตถาคตสฺส ปรินิพฺพานํ ภวิสฺสติ, อิโต ติณฺณํ มาสานํ อเจฺจเยน ตถาคโต ปรินิพฺพายิสฺสติฯ

จตุมหาปเทส

ปุจฺฉา – จตุมหาปเทสธมฺมเทสนา ปนาวุโส ภควตา กตฺถ ภาสิตาฯ

วิสฺสชฺชนา – โภคนคเร ภเนฺต อานเนฺท เจติเย ภาสิตาฯ

ปริปโกฺก วโย มยฺหํ, ปริตฺตํ มม ชีวิตํฯ ปหาย โว คมิสฺสามิ, กตํ เม สรณมตฺตโนฯ

สํเวค

ปุจฺฉา – จตุสํเวชนียกถา ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตาฯ

วิสฺสชฺชนา – กุสินารายํ ภเนฺต อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ภาสิตา, อายสฺมา ภเนฺต อานโนฺท ภควนฺตํ เอตทโวจ ‘‘ปุเพฺพ ภเนฺต ทิสาสุ วสฺสํวุฏฺฐา ภิกฺขู อาคจฺฉนฺติ ตถาคตํ ทสฺสนาย, เต มยํ ลภาม มโนภาวนีเย ภิกฺขู ทสฺสนาย, ลภาม ปยิรุปาสนายฯ ภควโต ปน มยํ ภเนฺต อเจฺจเยน น ลภิสฺสาม มโนภาวนีเย ภิกฺขู ทสฺสนาย, น ลภิสฺสาม ปยิรุปาสนายา’’ติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ภาสิตาฯ

เยหิ เกจิ อานนฺท เจติยจาริกํ อาหิณฺฑนฺตา ปสนฺนจิตฺตา กาลํ กริสฺสนฺติ, สเพฺพเต กาย สฺส เภทา ปรํ มรณา สุคตึ สคฺคํ โลกํ อุปปชฺชิสฺสนฺติ หุ –

ปุจฺฉา – กถญฺจาวุโส ภควา ภิกฺขูนํ มาตุคาเมสุ ปฏิปชฺชิตพฺพวตฺตํ กเถสิฯ

วิสฺสชฺชนา – อทสฺสนํ อานนฺทาติ จ อนาลาโป อานนฺทาติ จ สติ อานนฺท อุปฏฺฐ เพฺพตพฺพาติ จ เอวํ โข ภเนฺต ภควา มาตุคาเมสุ ปฏิปชฺชิตพฺพาการํ กเถสิฯ

มหาสุทสฺสนสุตฺต

ปุจฺฉา – มหาสุทสฺสนสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ติสฺสํเยว ภเนฺต กุสินารายํ อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ภาสิตํ, อายสฺมา ภเนฺต อานโนฺท ภควนฺตํ เอตทโวจ ‘‘มา ภเนฺต ภควา อิมสฺมึ ขุทฺทกนครเก

อุชฺชงฺคลนครเก สาขานครเก ปรินิพฺพายิฯ สนฺติ ภเนฺต อญฺญานิ มหานครานิฯ เสยฺ ยถิทํ, จมฺปา, ราชคหํ, สาวตฺถี, สาเกตํ, โกสมฺพี, พาราณสี, เอตฺถ ภควา ปรินิพฺพายตุ, เอตฺถ พหู ขตฺติยมหาสาลา พฺราหฺมณ มหาสาลา คหปติ มหาสาลา ตถาคเต อภิปฺปสนฺนาฯ เต ตถาคตสฺส สรีรปูชํ กริสฺสนฺตี’’ติ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

ปุจฺฉา – ภควา อาวุโส ปฺริมทิวเส ปุจฺฉิต วิสฺสชฺชิตกฺกเมน มหาสุทสฺสน สุตฺตนฺตํ เท เสตฺวา สุภทฺทํนาม ปริพฺพาชกํ พุทฺธเวเนยฺยสุ ปจฺฉิมสาวกภูตํ กถํ วิเนสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ยสฺมึ โข สุภทฺท ธมฺมวินเย อริโย อฏฺฐงฺคิโก มโคฺค น อุปลพฺภติ, สมโณปิ ตตฺถ น อุปลพฺภติ, ทุติโยปิ ตตฺถ สมโณ น อุปลพฺภติ, ตติโยปิ ตตฺถ สมโณ น อุป ลพฺภติ, จตุโตฺถปิ ตตฺถ สมโณ น อุปลพฺภติ (เปยฺยาล)ฯ อิเม จ สุภทฺท ภิกฺขู สมฺมา วิหเรยฺยุํ, อสุโญฺญ โลโก อรหเนฺตหิ อสฺส, เอวํ โข ภเนฺต ภควา สุภทฺทํ ปริพฺพาชกํ พุทฺธเวเนยฺยสุ ปจฺฉิมํ สกฺขิสาวกํ วิเนสิฯ

ปรินิพฺพานสุตฺต

ปุจฺฉา – ปจฺฉิเม ปนาวุโส กาเล ภควา อายสฺมโต อานนฺทสฺส กีทิสํ วจนํ กเถตฺวา, กถญฺจ ภิกฺขู ปวาเรตฺวา, กีทิสญฺจ ภิกฺขูนํ วจนํ อามเนฺตตฺวา, กถญฺจ อนุปาทิเสสาย นิพฺพาน ธาตุยา ปรินิพฺพายิฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควา ภเนฺต ปจฺฉิเม กาเล อายสฺมโต อานนฺทสฺส สิยา โข ปนานนฺท ตุมฺ หากํ เอวมสฺส อตีตสตฺถุกํ ปาวจนํ นตฺถิ โน สตฺถาติ เอวมาทิกํ วจนํ กเถตฺวา, สิยา โข ปน ภิกฺขเว เอกภิกฺขุสฺสาปิ กงฺขา วา วิมติ วา พุเทฺธ วา ธเมฺม วา สเงฺฆ วา มเคฺค วา ปฏิปทาย วาติ เอวมาทินา ภิกฺขู ปวาเรตฺวา, หนฺททานิ ภิกฺขเว อามนฺตยามิ โว, วยธมฺมา สงฺขารา อปฺ ปมาเทน สมฺปาเทถาติ ปจฺฉิมญฺจ โอวาทวจนํ ภิกฺขูนํ อามเนฺตตฺวา, นว อนุปุพฺพสมาปตฺติโย อนุโลมํ ปฏิโลมํ สมาปชฺชิตฺวา, จตุตฺถชฺฌานา วุฏฺฐหิตฺวา สมนนฺตรา อนุปาทิเสสาย นิพฺ พานธาตุยา ปรินิพฺพายิฯ

นาวุโส อานนฺท ภควา ปรินิพฺพุโต, สญฺญาเวทยิต นิโรธํ สมาปโนฺนฯ

ชนวสภสุตฺต

ปุจฺฉา – มหาสุทสฺสนสุตฺตํ ปนาวุโส ปุริมทิวเส ปุจฺฉิตญฺจ วิสฺสชฺชิตญฺจ, ชนวสภสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – นาติเก ภนฺเต คิญฺชกาวสเถ อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ อารพฺภ ภาสิตํ, อายสฺมา ภนฺเต อานนฺโท มาคธเก ปริจารเก อารพฺภ ภควโต สมฺมุขา ปริกถํ กเถสิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

มหาโควินฺทสุตฺต

ปุจฺฉา – มหาโควินฺทสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภนฺเต ภาสิตํฯ

มหาสมยสุตฺต

ปุจฺฉา – มหาสมยสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สเกฺกสุ ภนฺเต กปิลวตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

สกฺกปญฺหสุตฺต

ปุจฺฉา – สกฺกปญฺหสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – มคเธสุ ภนฺเต ปาจีนโต ราชคหสฺส อมฺพสณฺฑา นาม พฺราหฺมณคาโม, ตสฺสุตฺตรโต เวทิยเก ปพฺพเต อินฺทสาลคุหายํ สกฺกํ เทวานมินฺทํ อารพฺภ ภาสิตํ, สโกฺก ภนฺเต เทวานมิโนฺท ภควนฺตํ อุปสงฺกมิตฺวา ปญฺหํ ปุจฺฉิ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

มหาสติปฏฺฐานสุตฺต

ปุจฺฉา – มหาสติปฏฺฐานสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – กุรูสุ ภนฺเต กมฺมาสธมฺมํ นาม กุรูนํ นิคเม ภาสิตํฯ

ปายาสิสุตฺต

ปุจฺฉา – ปายาสิ สุตฺตํ ปนาวุโส กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ เกน ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – โกสเลสุ ภนฺเต เสตพฺยานาม โกสลานํ นครํ อุตฺตเรน เสตพฺยํ สึสปาวเน อายสฺมตา กุมารกสฺสเปน ปายาสึ ราชญฺญํ อารพฺภ ภาสิตํ, ปายาสิสฺส ภนฺเต ราชญฺญสฺส เอวรูปํ ปาปกํ ทิฏฺฐิคตํ อุปฺปนฺนํ โหติ, อิติปิ นตฺถิ ปโรโลโก นตฺถิ สตฺตา โอปปาติกา นตฺถิ สุกตทุกฺกฏานํ กมฺมานํ ผลํ วิปาโกติ, ตสฺมึ ภนฺเต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

ปุจฺฉา – ตตฺถาวุโส ปายาสิสฺส ราชญฺญสฺส ทิฏฺฐิปกาสนาจ อายสฺมโต กุมารกสฺสปเตฺถรสฺส ทิฏฺฐิวินิเวฐนกถา จ อเนกวารํ อาคตา, ตตฺถาวุโส ปฐมํ ปายาสิ ราชโญฺญ อตฺตโน

ทิฏฺฐึ กถํ ปกาเสสิ, กถญฺจายสฺมา กุมารกสฺสโป ตํ มิจฺฉาทิฏฺฐึ วินิเวเฐสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปายาสิ ภเนฺต ราชโญฺญ อายสฺมนฺตํ กุมารกสฺสปํ อุปสงฺกมิตฺวา เอตท โวจ ‘‘อหญฺหิ โภ กสฺสป เอวํ วาที เอวํ ทิฏฺฐี อิติปิ นตฺถิ ปโรโลโก, นตฺถิ สตฺตา โอปปาติกา, นตฺถิ สุกตทุกฺกฏานํ กมฺมานํ ผลํ วิปาโก’’ติ, เอวํ โข ภเนฺต ปายาสิราชโญฺญ อตฺตโน มิจฺฉาทิฏฺฐึ อายสฺมโต กุมารกสฺสปสฺส สนฺติเก ปกาเสสิฯ อายสฺมา จ กุมารกสฺสโป สกฺขิการณํ จนฺทิมสูริยอุปมํ ทเสฺสตฺวา ปายาสิสฺส ราชญฺญสฺส ตํ ปาปกํ ทิฏฺฐิคตํ วินิเวเฐสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส อายสฺมา กุมารกสฺสโป ปายาสิสฺส ราชญฺญสฺส มิจฺฉาทิฏฺฐิกสฺส สทฺธมฺมวิมุขิภูตสฺส ปจฺจกฺขโต ปรโลกํ ทเสฺสตฺวา ตํ มิจฺฉาทิฏฺฐึ วินิเวเฐสิฯ

ปุจฺฉา – อถ ปนาวุโส ปายาสิราชโญฺญ ทุติยมฺปิ กีทิสํ สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโนวาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, กถญฺจายสฺมา กุมารกสฺสโป ตํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ทุติเย ปน ภเนฺต ปายาสิราชโญฺญ อตฺตโน มิตฺตามเจฺจ ญาติสาโลหิเต ทุจฺจริตสมงฺคิโน กาลํกเต สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน มิจฺฉาวาทํ ปติฏฺฐาเปสิ , อายสฺมา จ กุมารกสฺสโป โจรอุปมาย ตํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ อายสฺมา กุมารกสฺสโป อุปฺปนฺนํ ปรปฺปวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

ปุจฺฉา – อถ ปนาวุโส ปายาสิราชโญฺญ ตติยมฺปิ กีทิสํ สาธก ปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโนวาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, กถญฺจายสฺมา กุมารกสฺสโป ตํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคห นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ตติยมฺปน ภเนฺต ปายาสิราชโญฺญ อตฺตโน มิตฺตามเจฺจ ญาติสาโลหิเต สุจริตสมงฺคิโน กาลํกเต ทเสฺสตฺวา อตฺตโน มิจฺฉาวาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, อายสฺมา จ กุมารกสฺสโป คูถกูเป ปตปุริโสปมาย ตํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหิตํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ อายสฺมา กุมารกสฺสโป อุปฺปนฺนํ ปรปฺปวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

ปุจฺฉา – อายสฺมตา อาวุโส กุมารกสฺสเปน ปุริมทิวเส ปุจฺฉิตวิสฺสชฺชิตกฺกเมน คูถกูปปุริสอุปมาย มิจฺฉาวาทํ ปฏิกฺขิปิตฺวา ธมฺมวาเท ปติฏฺฐาปิยมาเน ปิยาสิราชโญฺญ

จตุตฺถํ วา ปญฺจมํ วา กีทิสํ สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโนวาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, กถญฺจายสฺมา กุมารกสฺสโป สหธเมฺมน ตํ มิจฺฉาวาทํ ปฏิกฺขิปิตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปายาสิ ภเนฺต ราชโญฺญ อายสฺมตา กุมารกสฺสเปน คูถกูเป นิมุคฺคปุริโสปมาย มิจฺฉาวาทํ สุนิคฺคหิตํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาเท ปติฏฺฐาปิเต จตุตฺถํ วา ปญฺจมํ วา อตฺตโน มิตฺตามเจฺจ ญาติสาโลหิเต สมาทินฺน ปญฺจสีเล สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน มิจฺฉาวาทํ

ปติฎฺฐาเปสิฯ อายสฺมา จ กุมารกสฺสโป ตาวตึสเทโวปมาย จ ชจฺจนฺธุปมาย จาติ ทฺวีหิ อุปมาหิ ตํ ปาปกํ ทิฏฺฐิคตํ สหธมฺเมน สุนิคฺคหิตํ นิคฺคเหตฺวา, ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ กุมารกสฺสโป ปายาสิสฺส ราชญฺญสฺส เทฺว อุปมาโย ทเสฺสตฺวา อุปฺปนฺนํ ปาปกํ มิจฺฉาวาทํ สหธมฺเมน สนิคฺคหํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

ปุจฺฉา – อถ ปนาวุโส ปายาสิราชโญฺญ ฉฏฺฐํปิ กีทิสํ สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน วาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, กถญฺจายสฺมา กุมารกสฺสโป สหธมฺเมน ตํ มิจฺฉาวาทํ สุนิคฺคหํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ฉฏฺฐํ ปน ภเนฺต ปายาสิราชโญฺญ สีลวเนฺต สมณพฺราหฺมเณ กลฺยาณธเมฺม ชีวิตุกาเม อมริตุกาเม

สุขกาเม ทุกฺขปฏิกูเล สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน วาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, อายสฺมาจ กุมารกสฺสโป คพฺภินี อุปมาย ตํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหิตํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ อายสฺมา กุมารกสฺสโป คพฺภินีอุปมํ ทเสฺสตฺวา ตํ มิจฺฉาวาทํ ปฏิกฺขิปิตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

ปุจฺฉา – อถ ปนาวุโส ปายาสิราชโญฺญ สตฺตมํปิ กีทิสํ สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน วาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, กถญฺจายสฺมา กุมารกสฺสโป ตํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – สตฺตมํ ปน ภเนฺต ปายาสิราชโญฺญ กุมฺภิยํ ปกฺขิปิตฺวา มาริตปุริสํ สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน วาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, อายสฺมาจ กุมารกสฺสโป สุปินกูปมาย ตํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหิตํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ อายสฺมา กุมารกสฺสโป สุปินกูปมํ ทเสฺสตฺวา อุปฺปนฺนํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

ปุจฺฉา – อถ ปนาวุโส ปายาสิราชโญฺญ อฏฺฐมมฺปิ นวมมฺปิ กเถตพฺพํ กเถตฺวา ทสมํ กีทิสํ สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน วาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, กถญฺจายสฺมา กุมารกสฺสโป สหธเมฺมน ตํ มิจฺฉาวาทํ ปฏินิสฺสชฺชาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – อฏฺฐมมฺปิ ภเนฺต นวมมฺปิ ปายาสิราชโญฺญ ยํ วา ตํ วา ปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน วาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, ทสมํ ปน ภเนฺต ปายาสิราชโญฺญ ฉวิอาทีนิ ฉินฺทิตฺวา มาริตปุริสํ สาธกปริยายํ ทเสฺสตฺวา อตฺตโน วาทํ ปติฏฺฐาเปสิ, อายสฺมา จ กุมารกสฺสโป อคฺคิกชฏิโลปมาย ตํ มิจฺฉาวาทํ สหธเมฺมน สุนิคฺคหิตํ นิคฺคเหตฺวา ธมฺมวาทํ ปติฏฺฐาเปสิฯ

ปฏินิสฺสเชฺชตํ ราชญฺญ ปาปกํ ทิฏฺฐิคตํฯ ปฏินิสฺสเชฺชตํ ราชญฺญ ปาปกํ ทิฏฺฐิคตํฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ อายสฺมา กุมารกสฺสโป โอปายิกํ อุปมํ ทเสฺสตฺวา ตํ ปาปิกํ มิจฺฉาทิฎฺฐึ ปฏินิสฺสชฺชาเปสิ, ยํ ตสฺส ภเวยฺย ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขายฯ

ปุจฺฉา – อายสฺมตา อาวุโส กุมารกสฺสเปน ปฺริมทิวเส ปุจฺฉิตวิสฺสชฺชิตากาเรน ปายาสิสฺส ราชญฺญสฺส อคฺคิกชฎิโลปมํ ทเสฺสตฺวา ตสฺมึ ปาปเก ทิฎฺฐิคเต ปฏินิสฺสชฺชาปิเต โส ตาว เถรสฺส วจนํ อนาทิยิตฺวา กีทิสญฺจ ปจฺจนีกกถํ กเถสิ, กถญฺจ เถโร กรุณาสีตลหทโย หุตฺวา อปรมฺปิ อุปมํ ทเสฺสตฺวา ตํ ปาปกํ ทิฎฺฐิคตํ ปฏินิสฺสชฺชาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปายาสิ ภเนฺต ราชโญฺญ อายสฺมตา กุมารกสฺสเปน อคฺคิกชฎิโลปมํ ทเสฺสตฺวา ตํ ปาปกํ ทิฎฺฐิคตํ ปฏินิสฺสชฺชาปิเต กิญฺจาปิ ภวํ กสฺสโป เอวมาห, อถ โข เนวาหํ สโกฺกมิ อิทํ ปาปกํ ทิฎฺฐิคตํ ปฏินิสฺสชฺชิตุนฺติ เอวมาทิกํ ปจฺจนีกกถํ กเถสิ, เถโร จ ภเนฺต กุมารกสฺสโป เทฺว สตฺถวาโหปมํ ทเสฺสตฺวา ตํ ปาปกํ มิจฺฉาวาทํ ปฏินิสฺสชฺชาเปสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ อายสฺมา กุมารกสฺสโป ปายาสิสฺส ราชญฺญสฺส เทฺว สตฺถวาโหปมมฺปิ ทเสฺสตฺวา ตํ ปาปกํ ทิฎฺฐิคตํ ปฏินิสฺสชฺชาเปสิ, ตญฺหิ ตสฺส จ ตทนุยายีนญฺจ ภเวยฺย ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขายฯ

ปุจฺฉา – เอวํ ปนาวุโส อายสฺมตา กุมารกสฺสเปน ยถา วุตฺตาหิ พหูหิ อุปมาหิ จ อปราหิ คูถภาริกอกฺขธุตฺตโกปมาหิ จ ตสฺมึ ปาปเก ทิฎฺฐิคเต วิสฺสชฺชาปิเต โส ตาว เถรสฺส วจนํ อนาทิยิตฺวาว ปจฺฉิมปฎิเกฺขปวเสน กีทิสํ ปจฺจนีกกถํ กเถสิ, กถญฺจ เถโร กรุณาสีตลหทโย หุตฺวา ปจฺฉิมมฺปิ อุปมํ ทเสฺสตฺวา ตํ ปาปกํ ทิฎฺฐิคตํ ปฏินิสฺสชฺชาเปสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปายาสิ ภเนฺต ราชโญฺญ เอวํ เถเรน นานาอุปมาหิ ตสฺมึ ปาปเก ทิฎฺฐิคเต ปฏินิสฺสชฺชาปิเตปิ ปฺริมนเยเนว เถรสฺส ปจฺจนีกกถํ กเถสิ, เถโรปิ จ ภเนฺต ปจฺฉิมํ สาณภาริกูปมํ ทเสฺสตฺวา กรุณาสีตลหทโย ตํ ปาปกํ ทิฎฺฐิคตํ ปฏินิสฺสชฺชาเปสิฯ

สาธุ สาธุ อาวุโส, สาธุ โข อาวุโส ยํ อายสฺมา กุมารกสฺสโป ปายาสิสฺส ราชญฺญสฺส สาณภาริโกปมมฺปิ ทเสฺสตฺวา ตํ ปาปกํ ทิฎฺฐิคตํ ปฏินิสฺสชฺชาเปสิ, ตญฺหิ ตสฺส จ ตทนุยายีนญฺจ ภเวยฺย ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขายฯ

ปุจฺฉา – อิมาย ปนาวุโส ปจฺฉิมิกาย สาณภาริโกปมาย ทสฺสิตาย ปายาสิราชโญฺญ เถรสฺส ธมฺมเทสนานุภาเวน อิมสฺมึ ธมฺมวินเย ปสโนฺน หุตฺวา กีทิสํ ปสนฺนาการมกาสิ, กถญฺจ อายสฺมนฺตํ กุมารกสฺสปํ อนุสาสนึ ยาจิ, กถญฺจายสฺมา กุมารกสฺสโป อนุสาสิฯ

วิสฺสชฺชนา – อิมาย จ ปน ภเนฺต อุปมาย ทสฺสิตาย ปายาสิ ราชโญฺญ ‘‘ปฺริเมเนว อหํ โอปเมฺมน โภโต กสฺสปสฺส อตฺตมโน อภิรโทฺธ เอวมาทินา ภเนฺต ปายาสิราชโญฺญ อิมสฺมึ ธมฺมวินเย อายสฺมโต กุมารกสฺสปสฺส ธมฺมเทสนาย ปสโนฺน ปสนฺนาการมกาสิฯ อิจฺฉามิ จาหํ โภ กสฺสป มหายญฺญํ ยชิตุํ, อนุสาสตุ มํ ภวํ กสฺสโป ยํ มมสฺส ทีฆรตฺตํ หิตาย สุขายาติ ปายาสิ ราชโญฺญ อายสฺมนฺตํ กุมารกสฺสปํ อนุสาสนึ ยาจิ, อายสฺมา จ ภเนฺต กุมารกสฺสโป ทุเกฺขเตฺต ทุพฺภูเม ปวุตฺตพีโชปมาย ทุสฺสีเลสุ ทินฺนทานสฺส น มหปฺผลภาวํ ทเสฺสตฺวา สุเขเตฺต สุภูเม ปวุตฺตพีโชปมาย สีลวเนฺตสุ ทินฺนทานสฺส มหปฺผลภาวํ ทเสฺสตฺวา ปายาสึ ราชญฺญมนุสาสิฯ

ปุจฺฉา – กถญฺจาวุโส ปายาสิราชโญฺญ ทานํ อทาสิ, กถญฺจสฺส สมฺปราโย อโหสิฯ

วิสฺสชฺชนา – ปายาสิ ภเนฺต ราชโญฺญ อสกฺกจฺจํ ทานมทาสิ, อสหตฺถา ทานมทาสิ, อจิตฺตีกตํ ทานมทาสิ, อปวิทฺธํ ทานมทาสิ, โส อสกฺกจฺจํ ทานํ ทตฺวา อสหตฺถา ทานํ ทตฺวา อจิตฺตีกตํ ทานํ ทตฺวา อปวิทฺธํ ทานํ ทตฺวา กายสฺสเภทา ปรํ มรณา จาตุมหาราชิกานํ เทวานํ สหพฺยตํ อุปปชฺชิ สุญฺญํ เสรีสกํ วิมานํฯ

ปุจฺฉา – เตนาวุโส ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุเทฺธน ปาถิยวเคฺค ปฐมํ ปาถิยสุตฺตํ กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – มเลฺลสุ ภเนฺต อนุปิเย นาม มลฺลานํ นิคเม ภคฺควโคตฺตํ ปริพฺพาชกํ อารพฺภ ภาสิตํ, ภคฺควโคโตฺต ภเนฺต ปริพฺพาชโก ภควนฺตํ เอตทโวจ ‘‘ปุริมานิ ภเนฺต ทิวสานิ ปุริมตรานิ สุนกฺขโตฺต ลิจฺฉวิปุโตฺต เยนาหํ เตนุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา มํ เอตทโวจ ‘‘ปจฺจกฺขาโต ทานิ มยา ภคฺคว ภควา, น ทานาหํ ภควนฺตํ อุทฺทิสฺส วิหรามี’ติ, กเจฺจ ตํ ภเนฺต ตเถว, ยถา สุนกฺขโตฺต, ลิจฺฉวิปุโตฺต อวจา’’ติ, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

อุทุมฺพริกสุตฺต

ปุจฺฉา – อุทุมฺพริกสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต นิโคฺรธํ ปริพฺพาชกํ อารพฺภ ภาสิตํ, นิโคฺรโธ ภเนฺต ปริพฺพาชโก ภควโต ปรมฺมุขา ภควนฺตํเยว อารพฺภ อเนกวิหิตํ อภูตกถํ กเถสิ, ตสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

จกฺกวตฺติสุตฺต

ปุจฺฉา – จกฺกวตฺติสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – มคเธสุ ภเนฺต มาตุลายํ สมฺพหุเล ภิกฺขู อารพฺภ อตฺตชฺฌาสเยน สุตฺตนิเกฺขเปน ภควตา ภาสิตํฯ

อคฺคญฺญสุตฺต

ปุจฺฉา – อคฺคญฺญสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมิํ วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต ปุพฺพาราเม มิคารมาตุปาสาเท วาเสฎฺฐํ ปพฺพชิตํ อารพฺภ ภาสิตํ, พฺราหฺมณา ภเนฺต วาเสฎฺฐ ภารทฺวาเช ปพฺพชิเต อโกฺกสนฺติ ปริภาสนฺติ อตฺตรูปาย

ปริภาสาย ปริปุณฺณาย โน อปริปุณฺณาย, ตสฺมิํ ภเนฺต วตฺถุสฺมิํ ภาสิตํฯ

ปุจฺฉา – สมฺปสาทนีย สุตฺตํ ปนาวุโส กตฺถ เกน ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – นาฬนฺทายํ ภเนฺต ปาวาริกมฺพวเน อายสฺมตา สาริปุเตฺตน ภาสิตํฯ

ปาสาทิกสุตฺต

ปุจฺฉา – ปาสาทิกสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สเกฺกสุ ภเนฺต เวธญฺญานาม สกฺยานํ อมฺพวเน ปาสาเท จุนฺทํ สมณุเทฺทสํ อารพฺภ ภาสิตํ, จุโนฺท ภเนฺต สมณุเทฺทโส ปาวายํ นิคณฺฐสฺส นาฏปุตฺตสฺส กาลํ กิริยาย ภินฺนานํ นิคณฺฐานํ เทฺวธิกชาตานํ ภณฺฑนชาตานํ กลหชาตานํ วิวาทาปนฺนานํ อญฺญมญฺญํ มุขสตฺตีหิ วิตุชฺชนการณํ อายสฺมโต อานนฺทสฺส อาโรเจสิ, อายสฺมา จ ภเนฺต อานโนฺท ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

ลกฺขณสุตฺต

ปุจฺฉา – ลกฺขณสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – สาวตฺถิยํ ภเนฺต เชตวนมหาวิหาเร ภาสิตํฯ

สิงฺคาลสุตฺต

ปุจฺฉา – สิงฺคาลสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กํ อารพฺภ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต สิงฺคาลํ คหปติปุตฺตํ อารพฺภ ภาสิตํ, สิงฺคาโล ภเนฺต คหปติปุโตฺต กาลเสฺสว อุฏฺฐาย ราชคหา นิกฺขมิตฺวา อลฺลวโตฺถ อลฺลเกโส ปญฺชลิโก ปุถุทิสา นมสฺสติ ปุรตฺถิมํ ทิสํ ทกฺขิณํ ทิสํ ปจฺฉิมํ ทิสํ อุตฺตรํ ทิสํ เหฏฺฐิมํ ทิสํ อุปริมํ ทิสํ, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

อาฏานาฏิยสุตฺต

ปุจฺฉา – อาฏานาฏิยสุตฺตํ ปนาวุโส ภควตา กตฺถ กิสฺมึ วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ราชคเห ภเนฺต คิชฺฌกูเฏ ปพฺพเต ภาสิตํ, ภควติ ภเนฺต ราชคเห วิหรติ จตฺตาโร มหาราชาโน จตุทฺทิสํ รกฺขํ ฐเปตฺวา จตุทฺทิสํ คุมฺพํ ฐเปตฺวา จตุทฺทิสํ โอวรณํ ฐเปตฺวา เกวลกปฺปํ คิชฺฌกูฏปพฺพตํ โอภาเสตฺวา เยน ภควา เตนุปสงฺกมึสุ, อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสีทึสุ, เอกมนฺตํ นิสิโนฺน โข ภเนฺต เวสฺสวโณ มหาราชา อาฏานาฏิยํ รกฺขํ ภควโต อาโรเจสิ ภิกฺขูนํ ภิกฺขุนีนํ อุปาสกานํ อุปาสิกานํ ผาสุวิหาราย, ตสฺมึ ภเนฺต วตฺถุสฺมึ ภาสิตํฯ

สงฺคีติสุตฺต

ปุจฺฉา – สงฺคีติ สุตฺตํ ปนาวุโส กตฺถ เกน ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปาวายํ ภเนฺต อายสฺมตา สาริปุเตฺตน ภาสิตํฯ

ทสุตฺตรสุตฺต

ปุจฺฉา – ทสุตฺตรสุตฺตํ ปนาวุโส กตฺถ เกน ภาสิตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ทสุตฺตรสุตฺตํ ภนฺเต จมฺปายํ คคฺคราย โปกฺขรณิยา ตีเร อายสฺมตา สาริปุตฺเตน ภาสิตํฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขนฺติฯ

วิสฺสชฺชนา – เสกฺขา จ ภนฺเต ปุถุชฺชนกลฺยาณกา จ สิกฺขนฺติฯ

ปุจฺฉา – เก อาวุโส สิกฺขิตสิกฺขาฯ

วิสฺสชฺชนา – อรหนฺโต ภนฺเต สิกฺขิตสิกฺขาฯ

ปุจฺฉา – กสฺส อาวุโส วจนํฯ

วิสฺสชฺชนา – ภควโต ภนฺเต วจนํ อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสฯ

ปุจฺฉา – เกนาวุโส อาภตํฯ

วิสฺสชฺชนา – ปรมฺปราย ภนฺเต อาภตํฯ